

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಶಾಂತಿಪರ್ವಣಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಪರ್ವಣಿ

॥ ಶ್ರೀ ಹಯಶಿರೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ॥
(ನಾರಾಯಣೀಯಂ)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

|| ಶ್ರೀ ಹಯಶಿರೋಪಾಖ್ಯಾನಂ || (ನಾರಾಯಣೀಯಂ)

ಶೌನಕ ಉವಾಚ

ಶ್ರುತಂ ಭಗವತಸ್ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಜನ್ಮ ಧರ್ಮಗೃಹೇ ಚೈವ ನರನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಂ || 1 ||

ಮಹಾವರಾಹಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಪಿಂಡೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಪುರಾತನೀ |
ಪ್ರವೃತ್ತೌ ಚ ನಿವೃತ್ತೌ ಚ ಯೋ ಯಥಾ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಃ || 2 ||

ತಥಾ ಸ ನಃ ಶ್ರುತೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಥ್ಯಮಾನಸ್ತ್ವಯಾಽನಘ |
ಹವ್ಯಕವ್ಯಭುಜೋ ವಿಷ್ಣುರುದಕ್ಪೂರ್ವೇ ಮಹೋದಧೌ || 3 ||

ಯಚ್ಚ ತತ್ ಕಥಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಹಯಶಿರೋ ಮಹತ್ |
ತಚ್ಚ ದೃಷ್ಟಂ ಭಗವತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಮೇಷ್ಠಿನಾ || 4 ||

ಕಿಂ ತದುತ್ಪಾದಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ಹರಿಣಾ ಲೋಕಧಾರಿಣಾ |
ರೂಪಂ ಪ್ರಭಾವಂ ಮಹತಾಮಪೂರ್ವಂ ಧೀಮತಾಂ ವರ || 5 ||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹಿ ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಮಪೂರ್ವಮಮಿತೌಜಸಂ |
ತದಶ್ಚಶಿರಸಂ ಪುಣ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಿಮಕರೋನ್ಮನೇ || 6 ||

ಏತನ್ನಃ ಸಂಶಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಭವಂ |
ಕಥಯಸ್ವೋತ್ತಮಮತೇ ಮಹಾಪುರುಷಸಂಶ್ರಿತಂ |
ಪಾವಿತಾಃ ಸ್ಮ ತ್ವಯಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಪುಣ್ಯಾಃ ಕಥಯ ತಾಃ ಕಥಾಃ || 7 ||

ಸೌತಿರುವಾಚ

ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸರ್ವಂ ಪುರಾಣಂ ವೇದಸಮ್ಮಿತಂ |
ಜಗೌ ಯದ್ ಭಗವಾನ್ ವ್ಯಾಸೋ ರಾಜ್ಞಃ ಪಾರೀಕ್ಷಿತಸ್ಯ ವೈ || 8 ||

ಶ್ರುತ್ವಾಶ್ಚಶಿರಸೋ ಮೂರ್ತಿಂ ದೇವಸ್ಯ ಹರಿಮೇಧಸಃ |
ಉತ್ಪನ್ನಸಂಶಯೋ ರಾಜಾ ಏತದೇವಮಚೋದಯತ್ || 9 ||

ಜನಮೇಜಯ ಉವಾಚ

ಯತ್ತದ್ ದರ್ಶಿತವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದೇವಂ ಹಯಶಿರೋಧರಂ |
ಕಿಮರ್ಥಂ ತತ್ ಸಮಭವದ್ ವಪುರ್ದೇವೋಪಕಲ್ಪಿತಂ || 10 ||

ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ

ಯತ್ ಕಿಂಚಿದಿಹ ಲೋಕೇ ವೈ ದೇಹಬದ್ಧಂ ವಿಶಾಂಪತೇ |
ಸರ್ವಂ ಪಂಚಭಿರಾವಿಷ್ಟಂ ಭೂತೈರೀಶ್ವರಬುದ್ಧಿಜೈಃ || 11 ||

ಈಶ್ವರೋ ಹಿ ಜಗತ್ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಪ್ರಭುರ್ನಾರಾಯಣೋ ವಿರಾಟ್ |
ಭೂತಾಂತರಾತ್ಮಾ ವರದಃ ಸಗುಣೋ ನಿರ್ಗುಣೋಽಪಿ ಚ || 12 ||

ಭೂತಪ್ರಲಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಶೃಣುಷ್ವ ನೃಪಸತ್ತಮ || 13 ||

ಧರಣ್ಯಾಮಥ ಲೀನಾಯಾಮಪ್ಸು ಚೈಕಾರ್ಣವೇ ಪುರಾ |
ಜ್ಯೋತಿರ್ಭೂತೇ ಜಲೇ ಚಾಪಿ ಲೀನೇ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಚಾನಿಲೇ || 14 ||

ವಾಯೌ ಚಾಕಾಶಸಂಲೀನೇ ಆಕಾಶೇ ಚ ಮನೋಽನುಗೇ |
ವ್ಯಕ್ತೇ ಮನಸಿ ಸಂಲೀನೇ ವ್ಯಕ್ತೇ ಚಾವ್ಯಕ್ತತಾಂ ಗತೇ || 15 ||

ಅವ್ಯಕ್ತೇ ಪುರುಷಂ ಯಾತೇ ಪುಂಸಿ ಸರ್ವಗತೇಽಪಿ ಚ |
ತಮ ಏವಾಭವತ್ ಸರ್ವಂ ನ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಯತ ಕಿಂಚನ || 16 ||

ತಮಸೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಭೂತಂ ತಮೋಮೂಲಾಮೃತಾತ್ಮಕಂ |
ತದ್ವಿಶ್ವಭಾವಸಂಜ್ಞಾಂತಂ ಪೌರುಷೀಂ ತನುಮಾಶ್ರಿತಂ || 17 ||

ಸೋಽನಿರುದ್ಧ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತತ್ ಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ |
ತದವ್ಯಕ್ತಮಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ನೃಪಸತ್ತಮ || 18 ||

ವಿದ್ಯಾಸಹಾಯವಾನ್ ದೇವೋ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ಹರಿಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಆದಿಕರ್ತಾ ಸ ಭೂತಾನಾಮಪ್ರಮೇಯೋ ಹರಿಃ ಪ್ರಭುಃ || 19 ||

ಅಪ್ಸ್ವೇವ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ನಿದ್ರಾಯೋಗಮುಪಾಗತಃ |
ಜಗತ್ತಶ್ಚಿಂತಯನ್ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಚಿತ್ರಾಂ ಬಹುಗುಣೋದ್ಭವಾಂ || 20 ||

ತಸ್ಯ ಚಿಂತಯತಃ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಮಹಾನಾತ್ಮಗುಣಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಅಹಂಕಾರಸ್ತತೋ ಜಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶುಭಚತುರ್ಮುಖಃ |
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ || 21 ||

ಪದ್ಮೇಽನಿರುದ್ಧಾತ್ ಸಂಭೂತಸ್ತದಾ ಪದ್ಮನಿಭೇಕ್ಷಣಃ |
ಸಹಸ್ರಪತ್ರೇ ದ್ಯುತಿಮಾನುಪವಿಷ್ಟಃ ಸನಾತನಃ || 22 ||

ದದೃಶೇಽದ್ಭುತಸಂಕಾಶೋ ಲೋಕಾನಾಪ್ಯಾಯಯನ್ ಪ್ರಭುಃ |
ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಃ ಪರಮೇಷ್ಟೀ ಸ ತತೋ ಭೂತಗಣಾನ್ ಸೃಜನ್ || 23 ||

ಪೂರ್ವಮೇವ ಚ ಪದ್ಮಸ್ಯ ಪತ್ರೇ ಸೂರ್ಯಾಂಶುಸಪ್ರಭೇ |
ನಾರಾಯಣಕೃತೌ ಬಿಂದೂ ಅಪಾಮಾಸ್ತಾಂ ಗುಣೋತ್ತರೌ || 24 ||

ತಾವಪಶ್ಯತ್ ಸ ಭಗವಾನನಾದಿನಿಧನೋಽಚ್ಯುತಃ |
ಏಕಸ್ತತ್ರಾಭವದ್ಬಿಂದುರ್ಮಧ್ವಾಭೋ ರುಚಿರಪ್ರಭಃ || 25 ||

ಸ ತಾಮಸೋ ಮಧುರ್ಜಾತಸ್ತದಾ ನಾರಾಯಣಾಜ್ಞಯಾ |
ಕನಿಸ್ತ್ವಪರೋ ಬಿಂದುಃ ಕೈಟಭೋ ರಾಜಸಸ್ತು ಸಃ || 26 ||

ತಾವಭ್ಯಧಾವತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೌ ತಮೋರಜಗುಣಾನ್ವಿತೌ |
ಬಲವಂತೌ ಗದಾಹಸ್ತೌ ಪದ್ಮನಾಲಾನುಸಾರಿಣೌ || 27 ||

ದದೃಶಾತೇಽರವಿಂದಸ್ಥಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಮಿತಪ್ರಭಂ |
ಸೃಜಂತಂ ಪ್ರಥಮಂ ವೇದಾಂಶ್ಚತುರಶ್ಚಾರುವಿಗ್ರಹಾನ್ || 28 ||

ತತೋ ವಿಗ್ರಹವಂತಸ್ತಾನ್ ವೇದಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಸುರೋತ್ತಮೌ |
ಸಹಸಾ ಜಗೃಹತುರ್ವೇದಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪಶ್ಯತಸ್ತದಾ || 29 ||

ಅಥ ತೌ ದಾನವಶ್ರೇಷ್ಠೌ ವೇದಾನ್ ಗೃಹ್ಯ ಸನಾತನಾನ್ |
ರಸಾಂ ವಿವಿಶತುಸ್ತೂರ್ಣಮುದಕೃಪ್ವೇ ಮಹೋದಧೌ || 30 ||

ತತೋ ಹೃತೇಷು ವೇದೇಷು ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಶ್ಮಲಮಾವಿಶತ್ |
ತತೋ ವಚನಮೀಶಾನಂ ಪ್ರಾಹ ವೇದೈರ್ವಿನಾಕೃತಃ || 31 ||

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ |
ವೇದಾ ಮೇ ಪರಮಂ ಚಕ್ಷುರ್ವೇದಾ ಮೇ ಪರಮಂ ಬಲಂ |
ವೇದಾ ಮೇ ಪರಮಂ ಧಾಮ ವೇದಾ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಚೋತ್ತರಂ || 32 ||

ಮಮ ವೇದಾ ಹೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ದಾನವಾಭ್ಯಾಂ ಬಲಾದಿತಃ |
ಅಂಧಕಾರಾ ಹಿ ಮೇ ಲೋಕಾ ಜಾತಾ ವೇದೈರ್ವಿನಾ ಕೃತಾಃ || 33 ||

ವೇದಾನ್ಯತೇ ಹಿ ಕಿಂ ಕುರ್ಯಾಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಸೃಷ್ಟಿಮುತ್ತಮಾಂ |
ಅಹೋ ಬತ ಮಹದ್ ದುಃಖಂ ವೇದನಾಶನಜಂ ಮಮ || 34 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಂ ದುನೋತಿ ಹೃದಯಂ ತೀವ್ರಶೋಕಪರಾಯಣಂ |
ಕೋ ಹಿ ಶೋಕಾರ್ಣವೇ ಮಗ್ನಂ ಮಾಮಿತೋಽದ್ಯ ಸಮುದ್ಧರೇತ್ || 35 ||

ವೇದಾಂಸ್ತಾಂಶ್ಚಾನಯೇನ್ನಷ್ಟಾನ್ ಕಸ್ಯ ಚಾಹಂ ಪ್ರಿಯೋ ಭವೇ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಭಾಷಮಾಣಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನೃಪಸತ್ತಮ || 36 ||

ಹರೇಃ ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಥಮುದ್ಭೂತಾ ಬುದ್ಧಿಬುರ್ಧಿಮತಾಂ ವರ |
ತತೋ ಜಗೌ ಪರಂ ಜಪ್ಯಂ ಸಾಂಜಲಿಪ್ರಗ್ರಹಃ ಪ್ರಭುಃ || 37 ||

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ |

ಓಂ ನಮಸ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಹೃದಯ ನಮಸ್ತೇ ಮಮ ಪೂರ್ವಜ |
ಲೋಕಾದ್ಯ ಭುವನಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗನಿಧೇ ಪ್ರಭೋ || 38 ||

ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತಕರಾಚಿಂತ್ಯ ಕ್ಷೇಮಂ ಪಂಥಾನಮಾಸ್ಥಿತ |
ವಿಶ್ವಭುಕ್ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಂತರಾತ್ಮನ್ನಯೋನಿಜ |
ಅಹಂ ಪ್ರಸಾದಜಸ್ತುಭ್ಯಂ ಲೋಕಧಾಮ ಸ್ವಯಂಭುವಃ || 39 ||

ತ್ವತ್ತೋ ಮೇ ಮಾನಸಂ ಜನ್ಮ ಪ್ರಥಮಂ ದ್ವಿಜಪೂಜಿತಂ |
ಚಾಕ್ಷುಷಂ ವೈ ದ್ವಿತೀಯಂ ಮೇ ಜನ್ಮ ಚಾಸೀತ್ ಪುರಾತನಂ || 40 ||

ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ ತು ಮೇ ಜನ್ಮ ತೃತೀಯಂ ವಾಚಿಕಂ ಮಹತ್ |
ತ್ವತ್ತಃ ಶ್ರವಣಜಂ ಚಾಪಿ ಚತುರ್ಥಂ ಜನ್ಮ ಮೇ ವಿಭೋ || 41 ||

ನಾಸಿಕ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಮೇ ಜನ್ಮ ತ್ವತ್ತಃ ಪಂಚಮಮುಚ್ಯತೇ |
ಅಂಡಜಂ ಚಾಪಿ ಮೇ ಜನ್ಮ ತ್ವತ್ತಃ ಷಷ್ಠಂ ವಿನಿರ್ಮಿತಂ || 42 ||

ಇದಂ ಚ ಸಪ್ತಮಂ ಜನ್ಮ ಪದ್ಮಜನ್ಮೇತಿ ವೈ ಪ್ರಭೋ |
ಸರ್ಗೇ ಸರ್ಗೇ ಹ್ಯಹಂ ಪುತ್ರಸ್ತವ ತ್ರಿಗುಣವರ್ಜಿತ || 43 ||

ಪ್ರಥಮಃ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಧಾನಗುಣಕಲ್ಪಿತಃ |
ತ್ವಮೀಶ್ವರಃ ಸ್ವಭಾವಶ್ಚ ಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಭಾವನ || 44 ||

ತ್ವಯಾ ವಿನಿರ್ಮಿತೋಽಹಂ ವೈ ವೇದಚಕ್ಷುರ್ವಯೋತಿಗ |
ತೇ ಮೇ ವೇದಾ ಹೃತಾಶ್ಚಕ್ಷುರಂಧೋ ಜಾತೋಽಸ್ಮಿ ಜಾಗೃಹಿ |
ದದಸ್ವ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಮಮ ಪ್ರಿಯೋಽಹಂ ತೇ ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಮೇ || 45 ||

ಏವಂ ಸ್ತುತಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷಃ ಸರ್ವತೋಮುಖಃ |
ಜಹೌ ನಿದ್ರಾಮಥ ತದಾ ವೇದಕಾರ್ಯಾರ್ಥಮುದ್ಯತಃ || 46 ||

ಐಶ್ವರ್ಯೇಣ ಪ್ರಯೋಗೇಣ ದ್ವಿತೀಯಾಂ ತನುಮಾಸ್ಥಿತಃ |
 ಸುನಾಸಿಕೇನ ಕಾಯೇನ ಭೂತ್ವಾ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತದಾ |
 ಕೃತ್ವಾ ಹಯಶಿರಃ ಶುಭ್ರಂ ವೇದಾನಾಮಾಲಯಂ ಪ್ರಭುಃ || 47 ||

ತಸ್ಯ ಮೂರ್ಧಾ ಸಮಭವದ್ ದ್ಯೌಃ ಸನಕ್ಷತ್ರತಾರಕಾ |
 ಕೇಶಾಶ್ಚಾಸ್ಯಾಭವನ್ ದೀರ್ಘಾ ರವೇರಂಶುಸಮಪ್ರಭಾಃ || 48 ||

ಕರ್ಣಾವಾಕಾಶಪಾತಾಲೇ ಲಲಾಟಂ ಭೂತಧಾರಿಣೀ |
 ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತೀ ಪುಣ್ಯೇ ಭುವಾವಾಸ್ತಾಂ ಮಹಾದ್ಯುತೀ || 49 ||

ಚಕ್ಷುಷೀ ಸೋಮಸೂರ್ಯೌ ತೇ ನಾಸಾ ಸಂಧ್ಯಾ ಪುನಃ ಸ್ಮೃತಾ |
 ಓಂಕಾರಸ್ತ್ವಥ ಸಂಸ್ಕಾರೋ ವಿದ್ಯುಜ್ಜಿಹ್ವಾ ಚ ನಿರ್ಮಿತಾ || 50 ||

ದಂತಾಶ್ಚ ಪಿತರೋ ರಾಜನ್ ಸೋಮಪಾ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಾಃ |
 ಗೋಲೋಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಶ್ಚ ಓಷ್ಣಾವಾಸ್ತಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
 ಗ್ರೀವಾ ಚಾಸ್ಯಾಭವದ್ ರಾಜನ್ ಕಾಲರಾತ್ರಿಗುಣೋತ್ತರಾ || 51 ||

ಏತದ್ಧಯಶಿರಃ ಕೃತ್ವಾ ನಾನಾಮೂರ್ತಿಭಿರಾವೃತಂ |
 ಅಂತರ್ದಧೌ ಸ ವಿಶ್ವೇಶೋ ವಿವೇಶ ಚ ರಸಾಂ ಪ್ರಭುಃ || 52 ||

ರಸಾಂ ಪುನಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಶ್ಚ ಯೋಗಂ ಪರಮಮಾಸ್ಥಿತಃ |
 ಶೈಕ್ಷ್ಯಂ ಸ್ವರಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಉದ್ಗೀತಂ ಪ್ರಾಸೃಜತ್ ಸ್ವರಂ || 53 ||

ಸ ಸ್ವರಃ ಸಾನುನಾದೀ ಚ ಸರ್ವಶಃ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಏವ ಚ |
 ಬಭೂವಾಂತರ್ಜಲಗತಃ ಸರ್ವಭೂತಗುಣೋದಿತಃ || 54 ||

ತತಸ್ತಾವಸುರೌ ಕೃತ್ವಾ ವೇದಾನ್ ಸಮಯಬಂಧನಾನ್ |
 ರಸಾತಲೇ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಯತಃ ಶಬ್ದಸ್ತತೋ ದ್ರುತೌ || 55 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ರಾಜನ್ ದೇವೋ ಹಯಶಿರೋಧರಃ |
 ಜಗ್ರಾಹ ವೇದಾನಖಿಲಾನ್ ರಸಾತಲಗತಾನ್ ಹರಿಃ || 56 ||

ಪ್ರಾದಾಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಭೂಯಸ್ತತಃ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಗತಃ || 57 ||

ಸ್ಥಾಪಯಿತ್ವಾ ಹಯಶಿರಾ ಉದಕ್ಕೂರ್ವೇ ಮಹೋದಧೌ |
ವೇದಾನಾಮಾಲಯಶ್ಚಾಪಿ ಬಭೂವಾಶ್ವಶಿರಾಸ್ತತಃ || 58 ||

ಅಥ ಕಿಂಚಿದಪಶ್ಯಂತೌ ದಾನವೌ ಮಧುಕೈಟಭೌ |
ಪುನರಾಜಗ್ಮತುಸ್ತತ್ರ ವೇಗಿತೌ ಪಶ್ಯತಾಂ ಚ ತೌ |
ಯತ್ರ ವೇದಾ ವಿನಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಸ್ತತ್ ಸ್ಥಾನಂ ಶೂನ್ಯಮೇವ ಚ || 59 ||

ತತ ಉತ್ತಮಮಾಸ್ಥಾಯ ವೇಗಂ ಬಲವತಾಂ ವರೌ |
ಪುನರುತ್ತಸ್ಥತುಃ ಶೀಘ್ರಂ ರಸಾನಾಮಾಲಯಾತ್ ತದಾ || 60 ||

ದದೃಶಾತೇ ಚ ಪುರುಷಂ ತಮೇವಾದಿಕರಂ ಪ್ರಭುಂ |
ಶ್ವೇತಂ ಚಂದ್ರವಿಶುದ್ಧಾಭಮನಿರುದ್ಧತನೌ ಸ್ಥಿತಂ |
ಭೂಯೋಽಪ್ಯಮಿತವಿಕ್ರಾಂತಂ ನಿದ್ರಾಯೋಗಮುಪಾಗತಂ || 61 ||

ಆತ್ಮಪ್ರಮಾಣರಚಿತೇ ಅಪಾಮುಪರಿ ಕಲ್ಪಿತೇ |
ಶಯನೇ ನಾಗಭೋಗಾಥ್ಯೇ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಸಮಾವೃತೇ || 62 ||

ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷೇಣ ಸತ್ತ್ವೇನ ಸಂಪನ್ನಂ ರುಚಿರಪ್ರಭಂ |
ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಾನವೇಂದ್ರೌ ತೌ ಮಹಾಹಾಸಮಮುಂಚತಾಂ || 63 ||

ಊಚತುಶ್ಚ ಸಮಾವಿಷ್ಟೌ ರಜಸಾ ತಮಸಾ ಚ ತೌ |
ಅಯಂ ಸ ಪುರುಷಃ ಶ್ವೇತಃ ಶೇತೇ ನಿದ್ರಾಮುಪಾಗತಃ || 64 ||

ಅನೇನ ನೂನಂ ವೇದಾನಾಂ ಕೃತಮಾಹರಣಂ ರಸಾತ್ |
ಕಸ್ಯೈಷ ಕೋ ನು ಖಲ್ವೇಷ ಕಿಂಚ ಸ್ವಪಿತಿ ಭೋಗವಾನ್ |
ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರಿತವಾಕ್ಯೌ ತೌ ಭೋಧಯಾಮಾಸತುರ್ಹರಿಂ || 65 ||

ಯುದ್ಧಾರ್ಥಿನೌ ಹಿ ವಿಜ್ಞಾಯ ವಿಬುದ್ಧಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಚಾಸುರೇಂದ್ರೌ ತೌ ತತೋ ಯುದ್ಧೇ ಮನೋ ದಧೇ || 66 ||

ಅಥ ಯುದ್ಧಂ ಸಮಭವತ್ ತಯೋರ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ವೈ || 67 ||

ರಜಸ್ತಮೋವಿಷ್ಟತನೂ ತಾವುಭೌ ಮಧುಕೈಟಭೌ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಪಚಿತಿಂ ಕುರ್ವನ್ ಜಘಾನ ಮಧುಸೂದನಃ || 68 ||

ತತಸ್ತಯೋರ್ವಧೇನಾಶು ವೇದಾಪಹರಣೇನ ಚ |
ಶೋಕಾಪನಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || 69 ||

ತತಃ ಪರಿವೃತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹರಿಣಾ ವೇದಸತ್ಕೃತಃ |
ನಿರ್ಮಮೇ ಸ ತದಾ ಲೋಕಾನ್ ಕೃತ್ಸಾನ್ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಾನ್ || 70 ||

ದತ್ತ್ವಾ ಪಿತಾಮಹಾಯಾಗ್ರ್ಯಾಂ ಮತಿಂ ಲೋಕವಿಸರ್ಗಿಕೀಂ |
ತತ್ರೈವಾಂತರ್ದಧೇ ದೇವೋ ಯತ ಏವಾಗತೋ ಹರಿಃ || 71 ||

ತೌ ದಾನವೌ ಹರಿಹರ್ತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ಹಯಶಿರಸ್ತನುಂ |
ಪುನಃ ಪ್ರವೃತ್ತಿಧರ್ಮಾರ್ಥಂ ತಾಮೇವ ವಿದಧೇ ತನುಂ || 72 ||

ಏವಮೇವ ಮಹಾಭಾಗೋ ಬಭೂವಾಶ್ವಶಿರಾ ಹರಿಃ |
ಪೌರಾಣಮೇತತ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ರೂಪಂ ವರದಮೈಶ್ವರಂ || 73 ||

ಯೋ ಹ್ಯೇತದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನಿತ್ಯಂ ಶೃಣುಯಾದ್ ಧಾರಯೀತ ವಾ |
ನ ತಸ್ಯಾಧ್ಯಯನಂ ನಾಶಮುಪಗಚ್ಛೇತ್ ಕದಾಚನ || 74 ||

ಆರಾಧ್ಯ ತಪಸೋಗ್ರೇಣ ದೇವಂ ಹಯಶಿರೋಧರಂ |
ಪಾಂಚಾಲೇನ ಕ್ರಮಃ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ರಾಮೇಣ ಪಥಿ ದೇಶಿತೇ || 75 ||

ಏತದ್ಧಯಶಿರೋ ರಾಜನ್ನಾಖ್ಯಾನಂ ತವ ಕೀರ್ತಿತಂ |
ಪುರಾಣಂ ವೇದಸಮಿತಂ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಂ ಪರಿಪೃಚ್ಛಸಿ || 76 ||

ಯಾಂ ಯಾಮಿಚ್ಛೇತ್ ತನುಂ ದೇವಃ ಕರ್ತುಂ ಕಾರ್ಯವಿಧೌ ಕ್ಷಚಿತ್ |
ತಾಂತಾಂ ಕುರ್ಯಾದ್ ವಿಕುರ್ವಾಣಃ ಸ್ವಯಮಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ || 77 ||

ಏಷ ವೇದನಿಧಿಃ ಶ್ರೀಮಾನೇಷ ವೈ ತಪಸೋ ನಿಧಿಃ |
ಏಷ ಯೋಗಶ್ಚ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾಗ್ರ್ಯಂ ಹರಿವಿಭುಃ || 78 ||

ನಾರಾಯಣಪರಾ ವೇದಾ ಯಜ್ಞಾ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಾಃ |
ತಪೋ ನಾರಾಯಣಪರಂ ನಾರಾಯಣಪರಾ ಗತಿಃ || 79 ||

ನಾರಾಯಣಪರಂ ಸತ್ಯಮೃತಂ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಂ |
ನಾರಾಯಣಪರೋ ಧರ್ಮಃ ಪುನರಾವೃತ್ತಿದುರ್ಲಭಃ || 80 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಿಲಕ್ಷಣಶ್ಚೈವ ಧರ್ಮೋ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಃ |
ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕೋ ಗಂಧೋ ಭೂಮೌ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮಃ ಸ್ಮೃತಃ || 81 ||

ಅಪಾಂ ಚಾಪಿ ಗುಣಾ ರಾಜನ್ ರಸಾ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಾಃ |
ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಚ ಪರಂ ರೂಪಂ ಸ್ಮೃತಂ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಂ || 82 ||

ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಶ್ಚಾಪಿ ಸ್ವರ್ಗೋ ವಾಯುಗುಣಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಶ್ಚೈವ ಶಬ್ದ ಆಕಾಶಸಂಭವಃ || 83 ||

ಮನಶ್ಚಾಪಿ ತತೋ ಭೂತಮವ್ಯಕ್ತಗುಣಲಕ್ಷಣಂ |
ನಾರಾಯಣಪರಃ ಕಾಲೋ ಜ್ಯೋತಿಷಾಮಯನಂ ಚ ಯತ್ || 84 ||

ನಾರಾಯಣಪರಾ ಕೀರ್ತಿಃ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ದೇವತಾಃ |
ನಾರಾಯಣಪರಂ ಸಾಂಖ್ಯಂ ಯೋಗೋ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಃ || 85 ||

ಕಾರಣಂ ಪುರುಷೋ ಹ್ಯೇಷಾಂ ಪ್ರಧಾನಂ ಚಾಪಿ ಕಾರಣಂ |
ಸ್ವಭಾವಶ್ಚೈವ ಕರ್ಮಣಿ ದೈವಂ ಯೇಷಾಂ ಚ ಕಾರಣಂ || 86 ||

ಅಧಿಷ್ಠಾನಂ ತಥಾ ಕರ್ತಾ ಕರಣಂ ಚ ಪೃಥಗ್ವಿಧಂ |
ವಿವಿಧಾ ಚ ತಥಾ ಚೇಷ್ಟಾ ದೈವಂ ಚೈವಾತ್ರ ಪಂಚಮಂ || 87 ||

ಪಂಚಕಾರಣಸಂಖ್ಯಾತೋ ನಿಷ್ಠಾ ಸರ್ವತ್ರ ವೈ ಹರಿಃ |
ತತ್ತ್ವಂ ಜಿಜ್ಞಾಸಮಾನಾನಾಂ ಹೇತುಭಿಃ ಸರ್ವತೋಮುಖೈಃ || 88 ||

ತತ್ತ್ವಮೇಕೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಹರಿನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಸ ಲೋಕಾನಾಮೃಷೀಣಾಂ ಚ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ || 89 ||

ಸಾಂಖ್ಯಾನಾಂ ಯೋಗಿನಾಂ ಚಾಪಿ ಯತೀನಾಮಾತ್ಮವೇದಿನಾಂ |
ಮನೀಷಿತಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಕೇಶವೋ ನ ತು ತಸ್ಯ ತೇ || 90 ||

ಯೇ ಕೇಚಿತ್ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ದೈವಂ ಪಿತ್ರಂ ಚ ಕುರ್ವತೇ |
ದಾನಾನಿ ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ತಪ್ಯಂತೇ ಚ ತಪೋ ಮಹತ್ || 91 ||

ಸರ್ವೇಷಾಮಾಶ್ರಯೋ ವಿಷ್ಣುರೈಶ್ವರಂ ವಿಧಿಮಾಸ್ಥಿತಃ |
ಸರ್ವಭೂತಕೃತಾವಾಸೋ ವಾಸುದೇವೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ || 92 ||

ಅಯಂ ಹಿ ನಿತ್ಯಃ ಪರಮೋ ಮಹರ್ಷಿಃ
ಮಹಾವಿಭೂತಿಗುಣವಾನ್ಮುಣಾಖ್ಯಃ |
ಗುಣೈಶ್ಚ ಸಂಯೋಗಮುಪೈತಿ ಶೀಘ್ರಂ
ಕಾಲೋ ಯಥರ್ತಾವೃತುಸಂಪ್ರಯುಕ್ತಃ || 93 ||

ನೈವಾಸ್ಯ ವಿಂದಂತಿ ಗತಿಂ ಮಹಾತ್ಮನೋ
ನ ಚಾಗತಿಂ ಕಶ್ಚಿದಿಹಾನುಪಶ್ಯತಿ |
ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕಾಃ ಸಂಯಮಿನೋ ಮಹರ್ಷಯಃ
ಪಶ್ಯಂತಿ ನಿತ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ಗುಣಾಧಿಕಂ || 94 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀ ಹಯಶಿರೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ||